

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab initio Pontificatus usque ad
Annum 1746

Luxemburgi, 1752

CXLI. De cautelis præstandis in conficiendis Processibus super fama
Sanctitatis Servorum Dei: De prohibendis Imaginibus Spiritus Sancti sub
humana specie depicti: De aliis suberstationibus non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74696](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74696)

CXLI.

De Cautelis præstandis in conficiendis Processibus super fama sanctitatis Servorum Dei. De prohibendis Imaginibus SPIRITUS SANCTI sub humana specie depicti. De aliis superstitionibus non tolerandis.

Venerabili Fratri Joseph Episcopo Augustano.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Inquisitiones peractæ super vita & moribus Sororis Crescentiæ.

SOLLICITUDINI nostræ dudum relatum fuerat, in Civitate Imperiali Kauffbura, quam incolunt simul Orthodoxi, ac Lutheranz professionis sectatores, vitam degere sanctimoniam quamdam, Crescentiam nomine, ad eam sanctitatis opinione celebratam, ut aliudius ad eam concursus fieret hominum etiam virtute & genere illustrium. Quapropter, multiplici experimento edocti, inanes aliquando affectatæ sanctitatis larvas obtendi, atque etiam ab animarum Directoribus, ob suos peculiare fines, eosque interdum minus rectos, deprædicari & divulgari; datis ad Fraternitatem tuam Litteris die 17. Maji superioris Anni 1744, Discretioni tuæ commisimus, ut in prædictæ Sororis Crescentiæ vitam & mores inquireret, deque illius agendi rationibus, sive bonis, sive malis, certiores Nos redderes.

§. 1. Quamvis autem ante Litterarum nostrarum adventum, eadem Soror Crescentia extremum diem obiisset; ideoque expirasse dici posset nostra Tibi directæ commissio; attamen Fraternitas tua Pastoralis vigilantia partes esse judicavit, graves quosdam atque prudentes Viros ad hoc subdelegare, ut in ejusdem Defunctæ mores eam inquisitionem expleret, quam, ipsâ vivente, fieri cupiebamus.

§. 2. Hujus itaque inquisitionis acta, aliaque ad rem pertinentia, unâ cum Epistola tua scripta die 24. Maji proxime elapsi, ad Nos allata fuerunt; & Nos quidem Epistolam ipsam statim legimus & perpendimus; ipsa verò acta, aliaque adnexa, Viris expertis tradidimus redigenda in summarium; quod deinde, simul ac per tot alias, quibus distinemur, occupationes & curas Nobis licuit, cum ipsis authenticis actis & documentis conferre non prætermisimus.

§. 3. In his omnibus equidem nihil offendimus, ex quo defuncta Soror Crescentia de affectatæ sanctitatis crimine argui possit. Verum ex ipsis Testium dictis (etiam si integra fides iis adhiberetur, nec ulla justa adesset suspicio, eos ad favendum prædictæ Sorori præcedenter instructos fuisse,) illius quidem vitam ad normam probitatis exactam, & gravibus exemptam criminibus agnoscere Nobis visi sumus; nullam tamen heroicam virtutem, nullum signum, sive miraculum ab Omnipotenti Deo, ipsius intercessione, patratumprehendisse, ingenue fatemur.

§. 4. Non ignotum Tibi esse Opus De Canonizatione Sanctorum a Nobis conscriptum, ex Fraternitatis tuæ Litteris intelleximus. In quo Opere elaborando, postquam ultra viginti annos in munere Promotoris Fidei versati fuimus, qualemcumque operam Nostram conferre opportunum duximus; non ut doctrinæ laudem ac nominis celebritatem consequeremur; sed ut certam ac tutam methodum traderemus dirigendi seriem Causarum Beatificationis & Canonizationis, quæ ob varias opiniones Scriptorum, qui in negociis Congregationis Sacrorum Rituum non satis versati fuerant, aliquo modo involuta ac perturbata videbatur; utque omnium

oculis pateret, quàm cautè ac diligenter Apostolica Sedes in hujusmodi Causarum examine se gereret.

§. 5. In hærendo itaque Regulis in eo Opere expositis, quæ non equidem a Nobis conditæ, aut primum excogitatæ, verum ex præfate Congregationis disciplina collectæ, & in aliorum usum productæ fuerunt, satis agnovisse poterit Fraternitas Tua, hujusmodi Causis initium fieri a conficiendis Processibus propriâ & Ordinaria auctoritate Episcoporum, sive aliorum Ordinariorum Præfulum. His tamen minimè propterandum esse in demandanda confessione hujusmodi Processuum; sed expectandum esse congruum temporis intervallum ab obitu illius Dei Servi, sive Ancille, de cujus virtutum, aut miraculorum fama inquirendum sibi esse duxerint; neque verò admovendam esse operi manum, nisi præcesserit vera & legitima fama virtutis heroicæ, aut miraculi ad illius Servi Dei intercessionem, sive invocationem, a Deo patrati; Nihil enim frequentius esse, quàm post mortem alicujus fidelis Viri, aut Mulieris, magnam sanctitatis vel miraculorum opinionem in populo oriri, ac potissimum si ab aliquibus de industria rumor foveatur; quæ tamen opinio, nisi veritate innixa sit, vel ipso temporis lapsu languescere, & interire, vel etiam si hominum artificibus aliquandiu sustentari pergat, perspicuis tandem Divinæ Sapientiæ consiliis destrui, & confundi consuevit. In conficiendis autem hujusmodi Processibus, præcipuè considerandum esse extremum mortis articulum; in quo nisi aliquid illustre & sanctitate conspicuum se obtulerit, reliqua omnes inquisitiones supervacaneæ remanent. Denique ubi a Defuncto, vel, ipso jubente & probante, ab alio quolibet, aliquid scriptum fuerit; ne in præfatis concinnandis Processibus inutiliter tempus, aurumque infumatur; ante omnia ad trutinam revocanda esse hujusmodi scripta, ac diligenter investigandum, an aliquid contra Fidei veritatem, aut contra morum integritatem contineant, vel ullam peregrinæ doctrinæ novitatem a communi Ecclesiæ sensu & consuetudine alienam exhibeant.

§. 6. Porò Fraternitati tuæ in procuranda Processus ad Nos transmissi compilatione, non id propositum fuisse putamus, ut Causam Beatificationis Sororis Crescentiæ quancumque promovendam inchoare volueris. Novimus, potissimum inquisitionis peractæ scopum fuisse, ut de Monialis Defunctæ moribus instructos Nos redderes, & an affectatæ sanctitatis notam meruerit, Nos edoceres. Sed quoniam facillè evenire posset, ut fervente adhuc plurium pio erga illam affectu, enixè a Te postularetur, ut conficiendis Processibus initium fieret; idcirco non inopportunum duximus, præmissa omnia Tibi in memoriam revocare, tutioremque agendi rationem paucis innuere; quum necessarium omnino putemus, per aliquod temporis spatium inquisitiones differri, atque interim observari, quò res evadat; an ullum appareat artificii, humanæque machinationis vestigium; an denique requisitæ conditiones adsint pro inchoandis Processibus ad Beatificationis judicium instruendum profuturus.

§. 7. Quod etiam, in casu, de quo agitur, magis expedire censuimus; tum quia in collectis nuper plurium Virorum, atque mulierum testimoniis, ut supra diximus, nulla elucet heroicæ virtutis, aut miraculorum probatio, nec in obitu Sororis Crescentiæ splendidum ullum sanctimonie indicium apparet; tum quia complura hujus scripta supersunt, quæ ante omnia opus est ad examen vocari. Quod si etiam compilationi Processus Ordinarii, ad inchoandam Beatificationis Causam, locus esset; necessarium planè videretur exactam Instructionem pro recta

Cautè procedendum in conficiendis Processibus super fama sanctitatis.

Quid potissimum observari interfit.

De ipsdem cautelis.

Ex Processu nihil eruitur supra communem vitæ probitatem.

Idea Operis SSmi D. N. DE CANONIZATIONE SANCTORUM.

illius

illius confectioe, juxta ea, quae in praedicto Opere Nostro De Canonizatione conscripsimus; hinc ad vos mittere; quum in praedicto Processu Nobis oblato, nostroque jussu a peritissimis Viris discusso, animadversum fuerit, Testes in eo inductos turmatim examinatos fuisse; nec praevium, ut par erat, jurandum praestitisse; cumque non ita, ut oportebat, interrogati fuerint, generalia dumtaxat deposuisse, nihil de peculiaribus actionibus defunctae Sororis enarrantes.

§. 8. Atque haec, Venerabilis Frater, satis esse possent, ad accuratam illam, quam de commissa Tibi inquisitione Nobis reddidisti rationem; nec ulterius progrediretur Epistola Nostra, nisi alia quaedam Litteris tuis Nobis indicanda judicasses; inter quae praecipuum locum obtineret, quod scribis, de publicatis, lateque diffusis quibusdam Imaginibus Spiritum Sanctum sub speciosi Juvenis forma referentibus, subscriptis verbis: *Veni Sancte Spiritus*: de quibus Imaginibus, ut pote statim undequaque sparsis, atque multiplicatis, duo potissimum inquirenda sunt: primum, an Soror Crescentia eas invenerit, vulgaverit, approbaverit; alterum, an (praetermissa indagine de earum auctore) hujusmodi Iconum usus, expressio, & veneratio, sive intra Ecclesias, sive extra illas admitti possit.

§. 9. Nos autem de prima quaestione minime verba faciemus, eamque intactam relinquemus iis, quibus forsitan de virtutibus Sororis Crescentiae quocumque inquirendum esse contigerit; sive agendum fuerit de permittenda introductione causae super ipsius Beatificatione, sive, introducta jam Causa, de ipsis virtutibus aestimandis, & comprobandis.

§. 10. De altera vero quaestione dicturi, primum omnium Apostolicum Fraternitatis tuae zelum, quo hujusmodi Imagines huic illuc sparsas, & per Coenobium, per Ecclesiam, per Chorum palam expositas, auferri, & removeri iussisti, laudamus, atque probamus; Te hortantes, immo etiam auctoritate, qua fungimur, Tibi mandantes, ut in suscepto proposito firmiter constanterque perseverans, nullo pacto permittas hujusmodi Icones ulterius multiplicari; quascumque vero ullibi existere compereris, eas omnes & singulas de medio tollas; adhibitis iis auctoritatibus simul, prudentiaeque tuae remediis, quibus optatum finem sine turba, ac tumultu consequi posse judicaveris.

§. 11. Neminem profecto latet, impium atque sacrilegum errorem fore, divinaeque naturae injuriosum, si quis se putaret Deum Optimum Maximum, sicuti in se est, coloribus exprimeret posse. Quum enim illius Imago depingi, atque oculis subjici nequeat, nisi tanquam materialis alicujus substantiae, corporeae figurae & partibus praeditae; si quis has qualitates Divinae Naturae tribueret, is profecto in Anthropomorphitarum errore incidere.

§. 12. Representatur tamen Deus eo modo, eaque forma, quibus in Scripturis Sanctis legitimum ipsum mortalibus apparere dignatum esse. Licet enim id ab Heterodoxis Scripturibus improbe reprehendatur, inter quos Simonem Episcopium vidimus suarum Institutionum Theologicarum lib. 4. sect. 2. cap. 10. asserentem non licere Deum pingere, ne sub ea quidem forma, qua se hominibus videndum exhibuit; ex nostris vero etiam, Durandus opinatus fuerit hujusmodi Imaginum usum minime expedire; & Joannes Hesselius, Catholicus itidem Scriptor, *Catechismi sui lib. 1. cap. 65.* huic opinioni favere videatur, dum ait innocuas quidem fore hujusmodi picturas, si a doctis tantummodo Viris conspici deberent; sed quum sapientium & insipientium oculis exposita esse debeant, facile evenire posse, ut indoctis per eas male de Deo credendi occasio praebatur.

§. 13. Nihilominus communiter Catholici Theologi aliter docent. Petavius *Theologicorum Dogmatum lib. 15. De Incarnatione cap. 14. ut videre est ipsius Operum Tomo VI.* licitum esse demonstrat, Deum sub ea forma depingere, qua ipsum accepimus semetipsum conspiciendum praebuisse: *Communi Catholicorum assensu inveteravit opinio, nimirum ut eatenus figurari Deus possit, qua sub externa aliqua specie aspectabilem se praebuit hominibus.* Molanus doctus auctor, *Historiae sacrarum Imaginum lib. 2. cap. 3.* hanc ipsam sententiam confirmat: Eandemque quaestionem duo alii clari nominis Theologi egregie illustrarunt nimirum Suarez in 3. part. D. Thomae tom. 1. quest. 25. art. 3. disput. 54. sect. 2. pag. 793.; & Valentia tom. iv. suorum Operum pag. 384. Quibus addendi sunt duo S. R. E. Cardinales, Bellarminus, & Gotti, a Nobis aliis citati in Opere Nostro De Canonizatione Sancto- rum lib. iv. part. 2. cap. 20. num. 2.

§. 14. Imagines Deum ita representantes minime reprobatae sacra Tridentina Synodus sess. 25. De Invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & sacris Imaginibus; sed Episcopis mandat, ut Populos edoceant, per hujusmodi Picturas erudiri & confirmari Gregem Christi in articulis Fidei commemorandis & assidue recolendis. Si quis vero privatus hujusmodi Imaginum usum opinione sua reprobare ausus est, Ecclesiastico judicio damnatus fuit, ut indicat Propositio xv. inter damnatas a fel. rec. Praedecessore Nostro Alexandro Papa VIII. die 7. Decembris 1690., qua sic habet: *Dei Patris sedentis simulacrum nefas est Christiano in Templo collocare.*

§. 15. Et profecto quum in Sacris Litteris legatur, Deum ipsum sub hac, aut illa forma hominibus se videndum exhibuisse, cur sub eadem forma eundem pingere non licebit? *Si ergo litterae legentibus permittuntur; cum tamen sacrae Litterae in maxima veneratione habeantur, cur non etiam Imagines permittentur?* Verba sunt Alphonsi de Castro lib. 8. adversus Hereses; quo etiam argumento strenue usus est Cardinalis de Richelieu in suo Tractatu: *De faciliore ratione reducendi eos, qui se ab Ecclesia segregarunt lib. 3. pag. 439.*

§. 16. His positis principiis minime dubiis, facile patebit, qua ratione Imago Spiritus Sancti a Pictoribus efformari debeat, & quomodo ipsius Imagines approbari debeant, aut reprobari. In Sanctis Evangelis a B. Mathaeo, Marco, & Luca conscriptis, ubi Baptismus enarratur, quem Dominus Noster Jesus Christus a Joanne accipere voluit, legitur, apertum fuisse Coelum, & Spiritum Sanctum corporali specie, sicut Columbam, super eum descendisse. Quod cur factum fuerit, mirifice explicat Dionysius Alexandrinus in Epistola adversus Paulum Samosatenum, qua extat in Collectione Conciliorum Labbei tom. 1. pag. 867. ita: *Cur vero in specie Columbae Spiritus Sanctus descendit? scilicet ut nos doceret, qui misit illum, quique eum, quem misit, accepit. Sicut enim Noe dimisit ex Arca Columbam, & ipse illam recepit; ad eam similitudinem intelligendum Nobis est, ipsius Christi esse Spiritum Sanctum coeternum, & quod erat ipsius, hoc dedisse Nobis; dividens, & effundens super omnem carnem credentium, quia Deus est & Dominus, qui divisi Nobis suum Sanguinem & Spiritum.*

§. 17. Non hic opus est in eam controversiam ingredi, qua inter eruditos Criticos agitur, super illius Columbae natura. De hac olim egimus in Nostro Tractatu De Festis Domini Nostri Jesu Christi, Editionis Patavinae §. LIV. qua editione absoluta, recentiorem quamdam super hoc argumento vidimus Dissertationem inter Discursus Historico-Criticos ad illustrationem veteris & novi Testamenti Typis editos Haga Comitum an. 1737. pag. 148.

Imagines Spiritus Sancti sub humana specie disseminatae.

Episcopi prohibito a Pontifice confirmatur.

Divina natura pingi non potest.

Imagines Dei juxta apparitiones in Scriptura relatas licite sunt.

Auctoritates Theologorum.

Concilio Tridentini, & Sedis Apost. decreta.

Ratio

Spiritus Sanctus licite pingitur I. sub specie Columbae.

De natura Columbae in Jordane viam, remissive.

Antiquus Ecclesie mos pingendi Spiritum Sanctum in specie Columbae.

In Conciliis assertus.

Et ex antiquis monumentis comprobatus.

II. In figura Linguarum Ignis super Apostolos descendendum.

Idque dumtaxat in representatione Mysterii Pentecostes.

§. 18. Quod autem ad presentem quaestionem attinet, quum Spiritus Sanctus in Columbae specie olim visibiliter apparuerit; profecto illius Imago sub eadem specie depingi debet. Qua in re vetus Ecclesiae disciplina nostrorum temporum consuetudini adstipulatur. De ea siquidem testatur S. Paulinus Episcopus Nolanus, qui, saeculo Christi quinto ineunte, in epistola ad Severum, describens Picuras in Basilica S. Petri jam tunc existentes, ita cecinit:

Pleno coruscat Trinitas Myserio: Stat Christus Agno, vox Patris Caelo tonat, Et per Columbam Spiritus Sanctus fluit.

§. 19. Pariter Christi anno DXVIII, Antiocheni Clerici & Monachi, in precibus Joanni Patriarchae, & Synodo adversus Severum congregatae exhibitis, haec habent, apud Labbeum Conciliorum tomo 5. pag. 159. Columbas aureas & argenteas in figuram Spiritus Sancti super Divina Lavacra & Altaria appensas, una cum aliis, sibi appropriavit; dicens, non oportere in specie Columbae Spiritum Sanctum nominare: Damnatius etiam fuit in Concilio Niceno Secundo habito anno Domini DCCLXXXVII. Xenaias Catechumenus, quum ausus esset asserere, non licere Spiritum Sanctum sub Columbae forma representare: Inter caetera autem dicebat, & hoc esse puerilis animi factum, fingere in Columbae Idoloter adorabilem Spiritum Sanctum: ut videre est in Collectione Conciliorum, Regia nuncupata, Parisiis impressa anno 1644. tomo 18. pag. 458., & apud Cardinalem Baronium ad annum Christi 485.

§. 20. In Opere quoque Italicam linguam scripto Philippi Bonarotae Senatoris Florentini, quod inscripsit, *Observationes in antiqua vitrea vasa, ex Urbis Coemeteriis effossa, pag. 125.* plures afferuntur Imagines Spiritus Sancti, sub Columbae specie in nobilibus illis sacrae antiquitatis fragmentis expressae. Cum vero recentiores sectarii, Calvinus, Lutherus, Zuinglius, mok relatum Severi errorem renovare contenderint, neminem latet, quid de illorum deliriis judicaverit; quorum ampla refutatio videri potest apud Gretserum in Tractatu *De Sacris Imaginibus cap. 9.* impresso in tomo 17. novissimae Editionis ipsius Operum.

§. 21. Legitur insuper in sacris Novi Testamenti paginis, quod quum post Christi in Coelum Ascensionem congregati essent Apostoli & Discipuli, una cum Maria Matre Jesu, solemniter die Pentecostes apparuerunt illis dispersa lingua, tanquam ignis, sedique supra singulos eorum; & repleti sunt omnes Spiritu Sancto. De quo Myserio fuse egimus in praedicto Opere Nostro *De Festis Domini Nostri Jesu Christi §. 480. & sequentibus*, Editionis Patavinae; ubi sub §. 492. docuimus, licere Picioribus, ad representandum id, quod in solemnibus Pentecostes ab Ecclesia retolitur, Apostolos pingere, aliosque cum iis in Cenaculo congregatos, & flammulas ignis in linguarum figuram e Caelo demissas, eorum omnium capitibus impluentes; quoniam in sacra Apostolicorum Actuum Historia cap. 2. refertur, Paraclitum Spiritum Sanctum hoc visibili signo adventum suum ea occasione hominibus manifestasse. Verum si quis extra hanc occasionem eundem Spiritum Sanctum pingere velit, non aliter ipsum, quam sub Columbae forma poterit representare; ut etiam recte monuit eruditus auctor Ayala in Tractatu, cui Titulus est *Pictor Christianus*, ubi lib. 2. cap. 3. num. 7. scribit: *Quum vero Spiritus Sanctus depingendus venit, non alia specie pingendus est, nisi illa, qua in Jordane nimirum apparuit, quamque docet Divinus Textus his verbis: Et descendit Spiritus Sanctus corporali specie sicut Columba in ipsum.* In Catechismo autem auctoritate sacri Concilii Tridentini edito,

super eo Decalogi Praecepto: *Non habebis Deos alienos coram me:* ubi agitur de pingendis Divinis Personis, haec habentur: *Columba vero species, & lingua tanquam ignis, in Evangelio, & Actis Apostolorum, quas Spiritus Sancti proprietates significant, multo notius est, quam ut oporteat pluribus verbis explicari.*

§. 22. Quod si dicatur, minime reprobari, immo libenter admitti usum pingendi Spiritum Sanctum in Columbae specie; verum id agi, ut praeterea possit sub speciosi Juvenis, aut Viri forma representari; Nos contra jure responderi posse contendimus, quod quum aliter non liceat Divinae Personae Imaginem humanis oculis intuendam exhibere, quam sub ea forma, sub qua in Scripturis Sanctis narratur eandem Personam se olim hominibus aspectabilem praebuisse; sequitur inde, non modò licitum esse Spiritum Sanctum, vel die Pentecostes in mystica figura linguarum ignis super Apostolos descendentium, vel aliis in Columbae specie, depingere; propterea quòd uterque ejusdem pingendi modus in Divini Textus historia & auctoritate fundantur; sed hoc insuper recte colligitur, minime licere, eundem Sanctum sub Adolescentis, aut Viri specie figurare; quum nullibi in Divinis Scripturis ipsum sub hujusmodi forma hominibus apparuisse.

§. 23. Huic autem rationi addenda est auctoritas sacrosanctae Tridentinae Synodi, quae loco superius citato, prohibet, Fidelium oculis exhiberi ullas falsi dogmatis Imagines, aut rudibus periculosi erroris occasionem praebentes; & generaliter, ullam insolitam poni, aut ponendam curari Imaginem, tam in Ecclesiis, quam in aliis quibuscumque locis, districtè vetat. Imago autem, de qua agimus, praeterquamquòd insolita est, impium etiam, atque damnatum a Patribus errorem in animos intuentium revocare possit; eorum videlicet, qui asseruerunt, Divinam Spiritus Sancti Personam humanae conditionis naturam assumpsisse; de quibus loquitur Sanctus Cyrillus Hierosolymitanus *Catechesi XVI. tomo 4. Bibliotheca Maxima SS. Patrum Lugduni impressa anno 1677. pag. 523.*, & S. Isidorus Pelusiotae *Lib. 1. Epist. 243.* ejusdem Bibliothecae *Tomo VII.*, praeter Auctorem Notarum ad Concilium Constantinopolitanum I. in *Collectione Conciliorum Labbei tomo 2. pag. 976.*

§. 24. Equidem ex Epistola Fraternalitatis Tuasatis intelleximus, hujusce argumenti vim ab iis quoque agnitam fuisse, qui de praesenti quaestione apud te verba fecerunt; qui tamen eam se declinare posse putarunt, adductis exemplis quarundam Imaginum Sanctissimae Trinitatis, quibus ea sub figuram trium hominum aequalis, & undequaque similis aspectus representatur. Id quod alterius disquisitionis occasionem Nobis aperit; ut scilicet examinemus, an liceat Sanctissimam Trinitatem coloribus pingere; & quatenus id licitum sit, quam illius Imagines damnatae sint; quam haud omnino reprobatam; quam demum approbatam, & permittam; denique an ex hujusmodi Picuris ullum argumentum trahi possit, ut Imago Spiritus Sancti, de qua nunc agimus, vitio careat ostendatur.

§. 25. Porro licere Sanctissimam Trinitatem coloribus pingere, communis est Theologorum opinio, quam copiose propugnant Valdensis, Molanus, Catharinus, Conradus Brunus, Nicolaus Sanderus, Franciscus Turrianus, Suarezius, Vasquez; quos sequitur Theophilus Raynaudus in Libro cui Titulus *Heteroclitia Spirituality Caelestium, & Infernorum pag. 23.* inter ipsius Opera *Tomo 15.* ita scribens: *Ex usu Ecclesiae, & ex consensu potiorum Theologorum, fas est pingere Sanctissimam Trinitatem, ubi etiam Durandum impugnat inter Scriptores Catholicos contra opinantem, Thuanus quidem Lib. 18.*

Imago Divinae Personae praeter formam ab ipsa assumptam, effingi nequit.

Imagines erroris occasionem praebentes, & insolite, a Conc. Trid. vetantur.

Error, qui ex praedicta Imagine erui possit.

Obicitur exemplum Imaginis SS. Trinitatis sub figuram trium hominum aequalium & similitum.

Licitum est pingere SS. Trinitatem.

refert Decretum quoddam, cujus Auctorem Espencaum fuisse asserit: Ut Sanctæ Trinitatis Effigies, tamquam Sac. Scripturæ, Conciliis, & Veterum Patrum testimonio prohibita, tollatur; ac reprehendit Decanum Collegii Theologici Parisiensis, Nicolaum Malardum; eò quod hujusmodi Decreto obstitisset. Verum hac in re Thuani dicta refellit Gretserus in *Thuano Pseudotheologo pag. 57. tom. 17.* novissimæ editionis Ratisponensis Operum ejusdem Gretseri. Christianus Lupus Vir non vulgaris eruditionis in *Notis ad Canones septimæ Synodi cap. 5.* admittens piam consuetudinem pingendi Sanctissimam Trinitatem, quærit quo tempore eadem introducta fuerit, seque id reperire non potuisse ingenue fatetur; quod idem Nos quoque, pari sinceritate, professi sumus *Lib. 4. de Canoniz. Sanctor. pag. 2. cap. 20. num. 3.*

§. 26. Illud tamen à Theologis Nostris communiter traditur, minime permittendum esse Pictoribus, ut Sanctissimam Trinitatem qualibet formâ pro ipsorum libito representare audeant: quin adversus eorum licentiam invehuntur Vasquez *Tom. 1. pag. 676.*, & Cardinalis Bellarminus *Controversiarum tom. 2. cap. 8. de Imaginibus Sanctorum*; qui sic ait: *Notandum non debere ejusmodi Imagines multiplicari, nec tolerandum esse, quod Pictores audeant ex capite suo confingere Imagines Trinitatis; ut cum pingunt unum hominem cum tribus faciebus, vel unum hominem cum duobus capitibus, & in medio eorum Columba: ista enim monstra quadam videntur, & magis offendunt deformitate suâ, quam juvent similitudine; eademque docet Sylvius Tom. 4. in tertiam partem Divi Thomæ quest. 25. art. 3. quest. 2. pag. 111. editionis Antuerpiæ anni 1714.*

§. 27. Inter reprobatas Imagines Sanctissimæ Trinitatis ea procul dubio recensenda est, quam pluribus infectatur Joannes Gerson *Tomo 3. ipsius Operum Antuerpiæ editorum anno 1706.*, quamque narrat se vidisse in quadam Domo Regularium; ubi nimirum representabatur Deipara Virgo Trinitatem ipsam in utero gerens, quæ verò tota Trinitas humanam carnem ex Virgine assumpisset. Addit verò Molanus *Historia Sacrarum Imaginum lib. 2. cap. 4.* se nunquam satis intellexisse id, quod apud Gersonem legerat, donec hujuscemodi Sanctæ Trinitatis Imagines in Belgio pluribus locis expositas conspexerit; quas quidem se quoque damnare & reprobare profiteretur.

§. 28. Humani corporis figuram tribus capitibus instructam, tamquam Imaginem Sanctissimæ Trinitati representandam aptam, tueri quodammodo conatur Valentia *Tomo II. ipsius Operum pag. 389.* Verum super hujusmodi Imaginibus solemne Judicium fel. record. Urbani Papæ VIII. Prædecessoris Nostri prodidisse referunt, Macri in *Vocabulario Ecclesiastico*, verbo, *Icona*, & Episcopus Sarnellus *Epistolarum Ecclesiasticarum Tomo IV. Epist. 13.*, qui testantur prædictum Urbanum comburi jussisse Picturas quasdam, Sanctissimam Trinitatem exhibentes sub specie hominis triplici facie instructi; idque factum fuisse die 11. Augusti anno 1628. Sed & longe ante ipsius Urbani, & Bellarmini supra laudati tempora, S. Antoninus in *Summa Theologica part. 3. tit. 8. cap. 4. §. 11.*, ita scriptum reliquit: *Reprehensibiles etiam sunt, Pictores videlicet, cum pingunt ea, quæ sunt contra Fidem; cum faciunt Trinitatis Imaginem unam Personam cum tribus Capitibus, quod monstrum est in rerum natura.*

§. 29. Sequitur ut videamus quid sentiendum sit de Imagine Sanctissimam Trinitatem exhibente in Tribus Personis, saturâ, ætate, omnibusque aliis lineamentis omnino æqualibus. Thomas Valdensis suorum *Operum Tom. III. Tit. 19. de Sacramentalibus cap. 151.* hujusmodi Picturam approbare non dubitat. Nec dissen-

tit Molanus *Historia Sacrarum Imaginum lib. 2. cap. 3.* Verum Ayala in aliam abire videtur sententiam, in præcitato Opere *Pictor Christianus lib. 2. cap. 3. num. 8.* de ea Imagine sic loquens: *Aliam alicubi conspeximus pingendam Sanctissimæ Trinitatis rationem, hanc scilicet: Depingebantur in tabula tres Viri perquam similibus faciebus, æquali prorsus saturâ, & æqualibus atque omnino similibus coloribus, vestibus, ac lineamentis. Non quidem hoc tam absurdè, sed tamen non omnino rectè: est enim hæc ratio servetur representatio æqualitatis & cœternitatis Divinarum Personarum, deficit tamen Character, & notio, ut ita loquamur, Divinæ Personæ; præterquam quod in his rebus, quæ sunt dignitate suâ gravissimæ, vitanda & fugienda est omnis & quacumque novitas.*

§. 30. Ut autem variarum hujusmodi opinionum fundamenta paulò accuratius exploremus, innitur sententia Valdensis apparitioni Abrahamo factæ; quæ *Genes. cap. 18.* refertur, his verbis: *Apparuit ei Dominus in Convalle Mambre sedenti in ostio Tabernaculi sui, in ipso fervore diei; statimque subjicitur: Cumque elevasset oculos, apparuerunt ei tres Viri stantes prope eum, quos cum vidisset, cucurrit in occursum eorum de ostio Tabernaculi, & adoravit in terram: Post quæ animadvertere licet, quod Abraham unum tantummodò alloquitur. Et dixit: Domine, si inveni gratiam in oculis tuis, ne transeas servum tuum; atque vicissim unus dumtaxat Abrahamo respondet. Dixit autem Dominus ad Abraham, &c.* In hac itaque apparitione S. Augustinus *lib. 11. de Trinitate cap. 20. tomo 8. pag. 784.* Edirionis Monachorum Congregationis Sancti Mauri, agnoscit Sanctissimam Trinitatis Imaginem; ita scribens. *Cum verò tres Viri sunt, nec quicquam in eis vel formâ, vel ætate, vel potestate major ceteris dicitur est, cur non hic accipiamus visibiliter insinuatam per creaturam visibilem Trinitatis æqualitatem, atque in tribus Personis unam eandemque substantiam.* Augustini opinionem amplexi sunt Rupertus *Lib. V. Commentariorum in Genesim cap. 37.*, Suarez *de Angelis lib. 6. cap. 20. num. 10. & sequentibus.* Cornelius a Lapide, & Du Hamel in idem *Caput XVIII. Genesios*; aliique.

§. 31. Sunt tamen, à quibus eadem S. Doctoris interpretatio non recipitur. Prætermittenda siquidem Hebræorum opinio, qui putant, tres illos Abrahamo visos, non alios fuisse, quam Angelos Michaëlem, Gabrielem, & Raphaëlem, quorum primus, Dei partes gerens, venerit, ut inquireret in scelera Sodome; & justum in meritam Civitatem supplicium statueret; at reliqui duo, jussu prioris, Civitatem ipsam everterint, Lot vero liberaverint; uti narratur *sequenti Capite ejusdem Libri Genesios XIX.*; quam Hebræorum opinionem referentes Tostatus, atque Irinius, in eandem propendere se ostendunt; ut videre est in ipsorum Commentariis in præmissum *Genesios Caput XVIII.* Sane non pauci ex Sanctis Patribus existimarunt, duos ex tribus, qui tunc Abrahamo apparuerunt, Angelos extitisse, tertium verò fuisse Filium Dei, Secundam nimirum Sanctæ Trinitatis Personam; atque hanc sententiam frequenti expositorum calculo comprobata, ab ipsa Ecclesia adoptatam fuisse putat Augustinus Calmet; idque deducit ex iis verbis, quæ licet non habeantur in Sacro Textu, in Divinis tamen Officiis leguntur, videlicet: *Tres vidit, & unum adoravit: Videatur ipse Calmet in præcitatum Genesios caput XVIII., necnon Discursus XVII. in idem Caput XVIII. Genesios, inter Discursus Historico-Criticos Theologico-Morales in Vetus, & Novum Testamentum, Antuerpiæ editos anno 1736. Tomo II.*

§. 32. Imagines itaque Sanctissimæ Trinitatis communiter approbatæ, & tunc permittendæ;

Argumenti pro affirmativa ex tribus Angelis Abrahamo visis.

Et ex interpretatione S. Augustini, aliorumque.

Hebræorum opinio diversa.

Alia SS. Patrum interpretatio.

Imagines SS. Trinitatis tunc permittendæ.

Non tamen sub qualibet forma.

Non in utero Beatissimæ Virginis.

Non sub figura hominis triplicis.

An sub figura trium hominum æqualium & similibus, disputatur.

illa sunt, quæ vel Personam Dei Patris exhibent in formâ Viri senis, desumptâ ex *Dan. cap. 7. vers. 9.*: *Antiquus dierum sedit*; in ejus autem sinu Unigenitum ipsius Filium, Christum videlicet Deum & Hominem; & inter utrosque Paraclitum Spiritum Sanctum in specie Columbæ; vel duas Personas modico intervallo junctas representant, unam Senioris Viri, nimirum Patris, alteram Christi, medium autem inter ipsos Spiritum Sanctum, in Columbâ, ut præfertur, expressum: *Imagines ergo Trinitatis, quæ ab Ecclesia probantur, sunt illa, quæ Deum Patrem continent in forma Hominis Senis, in cujus sinu sit Christus, & inter utrumque Spiritus Sanctus in forma Columbæ; vel Imagines, in quibus seorsim Deus Pater in forma Hominis Senis, & seorsim Christus, sed propinqui ambo, & inter utrumque Spiritus Sanctus in forma Columbæ efformentur.* Verba sunt Cardinalis Capisucchi, qui plures annos munere Magistri Sacri Palatii Apostolici laudabiliter functus fuit; in *Controversiis Theologicis, Controv. XXVI. de Cultu Sacrarum Imaginum §. 11. circa finem.* Similia peti possunt ex prædicto Opere Nostro de *Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 20. num. 3.* Et quamvis Molanus loquens de hac ratione representandi Sanctissimam Trinitatem, ac præsertim ubi Christus in sinu Patris, veluti mortuus, depingitur dubitare videatur, an approbari possit, propterea quod Christum mortuum nemini apparuisse legitur; attamen facile dignoscitur quam levis momenti sit hujusmodi difficultas. Licet enim Salvatoris nostri mortui nullam apparitionem factam fuisse legamus; mortuus est tamen, & palam in conspectu innumerabilis Populi expiravit. Cur igitur eâ formâ, quâ olim Hierosolymis a tot millibus hominum visus est, depingi nequit etiam in sinu Patris? aut cur sub eadem specie exponi nequit publicæ adorationi Fidelium? Quocirca facit Molani dubium resolvitur, ut observat etiam laudatus Ayala, supradicto Libro, cui Titulus *Pictor Christianus lib. 2. cap. 3. num. 12.*

De Imagine Christi mortui.

Effigies trium hominum simillium si approbata non est, frustra allegatur.

Et etiam si toleranda sit, non favet. Picturæ, de qua hic agitur.

§. 33. His itaque præmissis, quoniam potissimum fundamentum pro sustinenda Imagine Spiritus Sancti sub humana Juvenis specie, in usu prædictarum Tabularum statuitur, quæ Sanctissimam Trinitatem exhibent in tribus Personis, statutâ, vultu, & lineamentis æqualibus; harum verò Tabularum legitimus usus desumitur ex trium Virorum apparitione Abrahamo facta, de qua *Genesis cap. 18.*; juvat nunc ita ratiocinari. Aut usus pingendi Sanctissimam Trinitatem in tribus Personis undequaque similibus, canonicus est, & in Ecclesia pacificè receptus; sicuti etiam sententia de indicato Trinitatis mysterio in tribus Viris, qui Abrahamo apparuerunt, satis tuta est, & solidis rationibus innixa; aut usus hujusmodi Tabularum, ut nonnulli putant, canonicus non est, nec ab Ecclesia probatus; & relatæ pariter opinionis fundamenta nutant, ut aliqui superius citati arbitrantur. Si nec canonicus est usus memoratæ Imaginis, nec opinio de figurato in prædicta apparitione Trinitatis mysterio tuta est, nec solidis rationum momentis suffulta; nequaquam permitti potest, ut super debilibus hæc infirmisque fundamentis tamquam certum stabilietur, quod licitum sit sub Viri aut Juvenis specie Spiritus Sancti Imaginem exhibere.

§. 34. Quod si usus pingendi Sanctissimam Trinitatem in tribus personis æqualibus & similibus, canonicus esset, legitimus, & ab Ecclesia probatus; atque etiam tutissima foret præfata opinio, quod apparitio trium Angelorum Abrahamo facta mysterium adorandæ Trinitatis significaverit; nil aliud ex his inferri posset, nisi prædictum Trinitatis representandæ modum, hoc est pingendi tres Viros æquali specie, &

simili vultu, licitum esse & tolerandum; nunquam verò ex iidem ritè colligeretur, licere Spiritum Sanctum, seorsim a duabus aliis Personis, humana facie, & sub speciosi Juvenis forma depictum exhibere. Nec enim apparitio Abrahamo facta unius Angeli fuit, sed trium; nec ullibi in Sacris Literis narratur, Spiritum Sanctum in forma Viri, aut Juvenis, seorsim a duobus aliis, qui reliquas duas Trinitatis Personas representarent, hominibus apparuisse. Singulas verò Sanctissimæ Triadis Personas non alio modo pingi posse, quam quo earum quilibet hominum se aspectibus exhibuerit, jam supra a Nobis probatum est; Idemque in Catechismo Romano, loco superius citato, his verbis traditur: *Nemo tamen propterea contra Religionem, Deique legem quicquam committi putet, cum Sanctissimæ Trinitatis aliqua Persona quibusdam signis exprimitur, quæ tam in Veteri, quam in Novo Testamento apparuerunt.*

§. 35. Denique Imago Spiritus Sancti, de qua est questio, insolita est, & inusitata in Ecclesia; & consequenter nullo modo recipienda; juxta mentem Sacræ Tridentinæ Synodi supra relatæ, & Conciliorum Provincialium post Tridentinum coactorum, quorum Decreta collegit Thiers in suo Tractatu de *Superstitione tom. 1. lib. 2. cap. 1. pag. 214.*

§. 36. Pingitur Imago Sanctissimæ Trinitatis, Patris, Filii, & Spiritus Sancti, representando vel Patrem juxta Fidelium, vel Filium in sinu Patris; simulque cum iis, Spiritum Sanctum in Columbæ forma, ut antea diximus. Pingitur & Pater solus, seorsim ab aliis Personis, quoniam vocem Domini Dei deambulantis in Paradiso audivit Adam, *Genesis cap. 1. 11.*, innixus mysticæ scalæ, visus est Jacob, *Genesis XXVIII. 13.*, Moyse quoque miro modo conspiciendum se præbuit, *Exod. XXXIII. 23.*, tum etiam Isaia, tamquam Rex in Solio sedens, *Isaia VI. 1.*, & Danieli, veluti senex albo vestimento amictus, *Dan. VII. 9.* Pingitur etiam æternus Filius seorsim a Patre & Spiritu Sancto, quoniam is homo factus, in diebus carnis suæ cum hominibus conversatus est, atque etiam postquam a mortuis resurrexit, non semel Apostolis aliisque manifestus apparuit. Representatur idem Cruci, quam pro Nobis pertulit, affixus: Quam quidem Crucifixi Effigiem nec impius Lutherus è medio tolli posse putavit; & Elisabetha Angliæ Regina nuncupata, Henrici VIII., & Annæ Bolenæ Filia, licet Sac. Imaginibus bellum indixerit, eam tamen in Regio suo Oratorio retinere voluit; ut videre est apud Bosluetum Meldensium quondam Episcopum *tom. 2. ipsius Operum, Gallico Auctoris Idiomate Venetiis editarum anno 1738. pag. 137. & pag. 460.* Pingi quoque consuevit in forma Agni; atque huic Imagini fundamentum præbet Prophetia Isaia, Testimonium Baptistæ, Evangelistarum dicta, Apocalypsis Joannis Apostoli, & Epistola prima Beati Petri; quapropter eandem Salvatoris Nostri Imaginem approbat Hadrianus Pontifex in Epistola ad Tarasium conscripta, quæ lecta est in Synodo septima, *Actione II.*; & vetustissima occurrunt hujusmodi picturarum exempla in Sacris Cæmeteriis, & in Basilicis hujus Nostræ Romanæ Urbis expressa. Pingitur denique Spiritus Sanctus, vel tamquam de Cælo descendens die Pentecostes in figura linguarum ignis, vel aliâ in Columbæ specie, seorsim pariter ab aliis Divinis Personis; quia sub his figuris factæ sunt ejusdem apparitiones, quarum scriptura meminit; Nusquam verò invenire est in Sacris Literis, Tertiam Personam absque aliarum consortio, in similitudinem Viri, aut Juvenis apparuisse. Quapropter argumenti superius expositi vis immota manet; nimirum quod etiam si per tres Angelos Abrahamo visos Divina

Quæ etiam, tamquam insolita, rejicienda est.

De ratione rite pingendi SS. Trinitatem.

Tum Personam æterni Patris.

Item Filii.

Et Spiritus Sancti.

Trinitas representata fuerit, non ideo tamen Spiritus Sanctus seorsim a duabus aliis Personis, humana specie, seu Viri, seu Juvenis, depingi potest.

Suadetur Episcopo constantia in proposito, cum exhibitione Pontificie auctoritatis &c.

§. 37. Atque hæc privatis Nostri studii diligere, & paucis illis subcisivis horis, quæ Nobis ab ingruentibus undique negotiis publicis vix supersunt, ut peculiarem Bibliothecam nostram ingredi possimus, præsentibus ad Fraternalitatem tuam Literis complecti volumus; ut inquam abs te rationem prohibendi prædictas Imagines Spiritus Sancti, earumque usum & cursum interceptiendi, comprobemus. Neque porro dubitamus, quin, pro magna laudis exultatione, quam Tibi peperit egregia tua Apostolici muneris administratio, & pro ea rationum gravitate, cui innititur hujusmodi Imaginum prohibitio, debita mandatis tuis obedientia ab omnibus exhibeatur. Verum ubi, instigante humani generis hoste, contrarium eveniret, tuum erit de omnibus Nos certiores facere; Nos etenim ministerii Nostri partes esse reputabimus, Apostolicam, qua Deo volente fungimur, auctoritatem interponere, ut & refractarii meritis poenis afficiantur, & prava consuetudines adversus Ecclesiam instituta ac disciplinam inverteat, penitus eliminentur.

De aliis superstitionibus divulgatis.

§. 38. Prætermittenda autem non sunt alia quædam, quæ in eadem Epistola tua legimus: spargi nimirum, ac dispensari complures præfate Sororis Crescentiæ effigies; necnon coronas precatorias, earumque grana, Cruces, Scapularia, Oleum, Pulverem, Aquam, Manus denique, vel pictas, vel ex ligno effictas, cum pollice inter indicem & medium inserto; existimantibus plerisque de vulgo, prædictas Cruces, & Coronas a Deo benedictas, & Indulgentiis ditatas fuisse; earum verò Manuum simulacra ad fugandos Dæmones plurimum valere; cum aliis hujusmodi nugis, quæ ab iis disseminantur, qui venditandis hujus generis superstitionibus temporalia sibi lucra comparare student.

Prudentia Episcopi commendatur.

§. 39. Et quidem ex eadem Epistola tua optime agnoscamus, Tibi satis consilii, & prudentiæ in temetipso esse, ad rectum de hujusmodi rebus judicium ferendum; nec aliud Nobis reliquum esse videtur, quam ut Fraternalitatem tuam hortemur, ut, quam ingressus esse viam, insistere pergas; inepta nimirum, quæ diximus, deliria non approbando, sed fidem auctoritatemque omnem iis derogando.

De Indulgentiis falsè jactatis, judicium S. Sedis.

§. 40. Ut tamen circa similia Apostolicæ hujus Sedis sensum atque judicium agnoscas, consilio judicioque tuo per omnia consentaneum; notum Tibi esse volumus, fuisse olim piam Dei Ancillam, nomine Joannam a Cruce, magna Sanctitatis fama illustrem, cujus vita conscripta est ab Antonio Daco. Ferebatur in vulgus, quædam Coronarum precationum grana, ipsius intercessione a Jesu Christo benedicta fuisse, pluribusque aucta Indulgentiis. Verum hujusmodi Indulgentiæ ab hac Sancta Sede apocriphæ declarate fuerunt, quemadmodum videre est apud præcitatum Thiers de Superstitione tom. 2. cap. 12., qui etiam refert Decretum de iis prolatum anno 1678. a Congregatione S. R. E. Cardinalium Sacris Indulgentiis præpositâ, eodem tom. 2. cap. 12. pag. 17. & sequentibus; & signanter pag. 25. Cumque introducta esset causa de illius Ancillæ Dei Beaticatione, & ob ejusdem præclara merita, eò usque feliciter processisset, ut jam ab Auditoribus Rotæ confectæ esset ipsius Relatio, juxta morem eâ ætate vigentem; quum deinde eadem causa post Decreta Urbani Papæ VIII. reassumenda esset, citò conspulta remansit, propter excitatas objectiones ex præfatis granis benedictis, & præfatis Indulgentiis eisdem

adnexis desumptas; ut ostendit Pontificium Decretum anno 1664. editum, & a Nobis relatum in Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 2. cap. 36. num. 18. Editionis Patavine; præter ea, quæ in Regestis Congregationis Sacrorum Rituum adnotata reperiuntur, quæque eo loci in medium afferre opportunum non duximus.

§. 41. In eodem tamen Opere lib. 2. cap. 8. num. 3. videre poteris Decretum Prædecessoris Nostri Urbani Papæ V., prohibens distribui numismata in eorum honorem conflata, quibus aut Beati, aut Sancti cultus ab Apostolica Sede tributus antea non fuerit.

§. 42. Demum quod attinet ad expulsionem Dæmonum a corporibus obsessis, inter plura remedia in eum finem ab Ecclesia recepta, quorum copiosam seriem exhibet diligens Scriptor Martinus del Rio Disquisitionum Magicarum cap. 2. sect. 3. quæst. 3., locum profectò non habet incompositus ille, & parum verecundus gestus, in præfatis manuum figuris expressus. Porro an Dæmones naturalium rerum virtute a corporibus obsessis expelli queant, Nos etiam disputavimus in sæpeditato Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 1. cap. 29. num. 7. partemque negantem amplexi sumus, cum majori Theologorum numero; quorum auctoritates ibi retulimus; quibusque addi potest Theophilus Rainaudus in Libro inscripto Theologia naturalis, Tomo V. ipsius Operum pag. 55., quem Librum videre Nobis contigit, dum hanc ipsam Epistolam dictarem.

§. 43. In exorcizandis energumenis, illud potissimum interest, ut ante omnia dignoscatur, an revera obsessus sit a Dæmone is, qui talis esse affirmatur; ubi verò ita esse constiterit, eligatur ab Ordinario Sacerdos perspectæ pietatis, vitæ integritatis, atque prudentiæ; hic autem ad expellendum Dæmonem, non quidem pictâ, vel lignæ Manu, aliisve ineptis hujusmodi nugis utatur; sed præscriptas in Rituali Romano regulas adamussim fervet. Magnus ille Mediolanensis Antistes S. Carolus Borromeus, quum rectam ac tutam exorcizandi rationem in Libro a se probato tradidisset, in quarta Diocesana Synodo a se habita anno 1574. Decreto 18., prohibuit, ne quis, occasione oblata, aliis quibuscumque exorcismis, precationibus, aut ritibus uteretur, quàm quæ haberentur in prædicto Libro; cui nihil ab eo, nimirum ab exorcizante, addi, detrahi, ac ne mutari quidem fas sit. Postmodum verò a recol. mem. Paulo Papæ V. Prædecessore Nostro, anno Domini 1614., publicatum fuit Rituale Romanum, in quo adest peculiaris Titulus de exorcizandis Obsessis. Ac fel. record. Prædecessor præter Noster Clemens Papa XI. in quadam Epistola Encyclica data die 21. Junii 1710. districtè mandavit, ut nemo exorcizans a normâ in prædicto Rituali Romano præscriptâ ulla ex parte discedere præsumat.

§. 44. Præclarum tandem Fraternalitatis tuæ propositum, Nos satis pro merito commendare & collaudare non valemus; quòd scilicet scis, operam Te daturum, ut in Clero regimini tuo commisso, unâ cum Religionis ac Pietatis cultu, Sacrarum Literarum studia conserventur, atque in dies incrementum accipiant, additis ad Theologiam Scholasticam, Ecclesiasticam Historiam, & Canonicam Jurisprudentiam disciplinis. Sanè hoc Tibi non exiguum in præsentia laudem, perennem verò in Ecclesiæ monumentis nomini tuo gloriam comparabit; quòdque pluris est, ingens apud Pastorum Principem meritum pondus tibi acquirat. Nec illud prætereundum est, quòd si Clerum ita instructum, sanaque doctrinâ eruditum habueris, non ita facile te hujusmodi molestiis vexari contiget, quales nuper ex tuis Literis intelleximus, animum tuum veritati & Ecclesiasticæ

Item de Imaginibus eorum, quorum cultus non est approbatus.

Naturalia remedia ad fugandos Dæmones inutilia.

Disciplina Ecclesiæ in exorcismis servanda.

Collaudatur Episcopi cura in Sacris studiis fovendis, & promovendis.

Dat. die 1.
Oct. 1743.

Disciplinae integritati inhaerentem fatigasse. In-
terea Fraternitatem tuam sincero caritatis affe-
ctu complectimur, ac Tibi, totique Gregi tibi
concredito, Apostolicam Benedictionem imper-
timur.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem die
prima Octobris MDCCXLV. Pontificatus Nostri
Anno Sexto.

CXLII.

Privilegium Fori, & Conservatoriae, Scholari-
bus, Professoribus, Doctoribus, aliisque Uni-
versitati Avenionensi additis, asseritur: Pri-
micerii, & Judicum Conservatorum Jurisdic-
tio praefinitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei
memoriam.

Exordium ab
amore Pon-
tificis erga
litteras, &
scientias.

BONARUM artium ac scientiarum studia,
quibus & mentes hominum, depulsa igno-
rantia caligine, illustrantur, & mores a vitis
femori, ad virtutem traducuntur, plurimum
semper ad Ecclesiae utilitatem & optimum Rei-
publicae statum conferre judicantes; ea Nos qui-
dem omni tempore pro viribus excolere, &
juvare curavimus; praecipue vero ex quo Ro-
manam Cathedram salutaris doctrinae ac verita-
tis magistram, Deo vocante, consecendimus,
singulari favore prosequi, ac Pontificiae aucto-
ritatis praesidio tueri & promovere non destiti-
mus; non modo in hac Nostra Romana Curia
& Urbe, verum etiam in aliis Christiani Orbis
Civitatibus & Provinciis, ac potissimum in iis,
quae sub immediato Nostro & S.R.E. dominio
degunt.

Avenionen-
Universitatis
decora &
merita.

§. 1. Eapropter insignem Universitatem Stu-
dii generalis in Civitate Nostra Avenionensi
existentem, quae a recol. mem. Praedecessore
Nostro Bonifacio Papa VIII. inibi erecta & insti-
tuta, pluribus aliis Studiorum Universitatibus
antiquitatis vetustate, & Pontificiae fundationis
prerogativa antecellit; scientiarum vero gloria,
& clara praeslantium Virorum fama, tam eorum,
qui successivo aetatum decursu Professoris munus
in eadem obtinuerunt, quam eorum, qui disci-
plinarum Studiis in ipsa imbuti, Ecclesiasticis,
Publicisque muneribus & dignitatibus praeclare
gestis, aut utilibus editis Libris, egregiam
Ecclesiae, Reipublicae, aut Literariae rei operam
navarunt; ac potissimum intemeratae doctrinae
integritate, & constanti erga Apostolicam Se-
dem devotionis studio; cum caeteris omnibus
per Orbem Universitatibus jure comparari pos-
set; peculiarem sollicitudinis Nostrae curam
promereri existimavimus; ut quae ex Apo-
stolica plurium Praedecessorum Nostrorum libera-
litate Privilegia & jura eidem concessa digno-
scentur, auctoritate quoque Nostra stabiliantur
& confirmetur; sublatisque dissidiis & contro-
versis, certam atque inviolabilem formam per
opportuna providentiae Nostrae consilia tandem
accipiant.

Privilegium
Conservato-
riae, & ha-
bendi Judi-
ces particu-
lares.

§. 2. Sanè inter alia Privilegia, favores, &
gratias, quibus plures, ut praefertur, Praedeces-
sore Nostri Romani Pontifices praedictam Uni-
versitatem Avenionensem respective cumularunt,
Privilegium quoque Fori seu Conservatoriae ei-
dem Universitati, ejusque Primicerio, Magistris,
Doctoribus, Licentiatibus, Baccalaureis, Schola-
ribus, & Ministris concessum, certique Judices
Conservatores, & jurium praedictae Universita-
tis, ac Personarum eidem aggregatarum & ad-
dictarum Defensores, cum diversis facultatibus,
auctoritatibus, & jurisdictionibus, deputati
dignoscuntur.

§. 3. Dudum siquidem, ut accepimus, recol.
mem. Praedecessor Noster Joannes Papa XXIII.
per quasdam suas Apostolicas Literas datas
apud Sanctum Antonium extra muros Florentiae
VIII. Idus Septembris Pontificatus sui Anno
IV., hujusmodi Privilegium Fori seu Conserva-
toriae, praedictae Universitati, ac personis, ut
supra, eidem adscriptis, pro defensione & con-
servatione bonorum tam mobilium, quam im-
mobiliu, & jurium eidem Universitati, ac
praefatis Personis conjunctim seu divisim com-
petentium, contra quoscumque, in amplissima
forma concessit & indulgit; ideoque Abbatem
Sancti Andreae, & Praepositum Majoris, ac De-
canum Sancti Petri Avenionen. Ecclesiarum,
hujusmodi bonorum & jurium Conservatores &
Defensores, atque etiam Judices in omnibus
& quibuscumque Causis & Controversiis super
iisdem motis & movendis, etiam ex tunc cor-
am alio quolibet Judice ceptis & contestatis,
cum latissimis facultatibus ibidem expressis, de-
dit & deputavit. Idemque per alias similes Li-
teras, sub ejusdem diei data expeditas, aliud
Privilegium de non evocandis coram alio quocum-
que Judice Ordinario vel Delegato, ejus-
dem Universitatis Magistris, Doctoribus, Li-
centiatibus, Baccalaureis, & Scholaribus in ea
degentibus, quacumque de Causa, tam Civili,
quam Criminali, & qualibet actione, reali,
vel personali, dum tamen Conservatores dicti
Studii ipsis in praedicta Civitate Avenionen.
justitiam ministrarent, concessit pariter & in-
dulguit. Id quod a pia memoria Sixto Papa IV.
per similes Apostolicas Literas datas Anno Do-
mini MCCCCLXXXIX. 15. Kalen. Septembris, &
die 28. Maji Anni MCCCCLXXXIV., cum op-
portunis clausulis, & derogationibus confirma-
tum extitit, & innovatum: Ac deinde a fel.
pariter rec. Innocentio Papa VIII. per suas
Anno Domini MCCCCLXXXV., aliasque An-
no MCCCCLXXXVIII. pridie Idus Decembris
expeditas Literas, pari Apostolica auctoritate
roboratum fuit, ac de novo concessum; cum
omnium actuum adversus hujusmodi Privilegia
postmodum factorum, aut exinde faciendorum
annullatione & irritatione, prout in singulis
dictorum Praedecessorum Nostrorum Joannis,
Sixti, & Innocentii Literis plenius & uberius
continetur.

Et de non
evocatio &c.

Confirmatio-
nes Sixti IV.
& Inocen-
tium VII.

§. 4. Postea vero recol. mem. Praedecessor
pariter Noster Leo Papa X. per suas Apostoli-
cas Literas Anno MDXIII. 5. Nonas Martii da-
tas, inter praedictae Universitatis Conservatores,
ut supra, deputatos, ejusdem Primicerium pro
tempore, utpote ipsius Universitatis Caput,
dummodo Clericus existeret, perpetuo ad-
jungit, & pariformiter deputavit, cum omnibus
facultatibus, jurisdictione, praesistentiis, & prae-
rogativis, eisdem Conservatoribus aliis concessis;
cui quidem Primicerio parem jurisdictionem,
auctoritatem, praesistentiam, & praerogati-
vam in Doctores, Licentiatos, Scholares, &
alios dictae Universitatis suppositos attribuit,
ac Priores seu Rectores Universitatum Studio-
rum Italiae & Galliae in earum Doctores, Li-
centiatos, Scholares, & alios sibi suppositos,
tam de jure communi, quam speciali, habe-
rent, & habere soliti essent; itaut dictus Pri-
micerius, ejusmodi jurisdictione etiam per cen-
suras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque juris re-
media, ad instar aliorum Conservatorum & Prio-
rum, seu Rectorum praedictorum, respective uti
posset & valeret; necnon Magistratibus dictae
Civitatis Avenionen., & cuilibet eorum, Apo-
stolica Auctoritate inhibuit, ne eundem Primice-
rium ab exercitio dictae jurisdictionis in personas
eidem Universitati additas, quoad primam
Causarum cognitionem, quovis modo impedi-
rent.

Leo X. Pri-
micerium ad-
jungit Judi-
cibus Con-
servatoribus.